

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakoleza).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
lavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 koruny Na pol
roka 1 koruna. Jednotlivé čísla
v expedíci a pri zasielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenne a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Dávny sen.

Otcovia naši pred 30—40-rokmi, keď bol veľmi mokrý rok a Morava mnohorazý vyliala, sta a sta tisíce škody narobila, tešili sa vždy s tým a tešovali ich, že vraj na rok sa započne rieka Morava regulovať a bude dobre, ľud náš nebude vystavený ohromným pohromám, a utrpená škoda sa vynahradí.

Od tých čias už mnoho vody tieklo dole Moravou a my sa tiež vždy tešíme i nás tešia, že na rok sa bude Morava regulovať.

Od roku 1867. každý kandidát pred voľbami sľuboval regulovanie Moravy. Čo je aj prirodzené.

Niet v celom Uhorsku kraju, ktorý by pre vody tak ohromné škody znášal musel, ako náš kraj pri Morave ležiaci.

Vieme dobre, že aj v iných krajoch vyliavajú rieky a robia škody, len že to je zriedkavejšie, naša Morava zaleje nás, akonáhle 3—4 dni prší, už ju máme každoročne aj 3—4 razy na líkach a rolách.

Celý rok pracujeme a mozolíme sa. Nádej našu skladáme v líkach a rolách našich a temer každoročne sa sklame. Úrodu zriedka kedy my kosíme, ba mnohorozy my kosíme a voda nám zväza.

Toho roku ku príkladu stále sme pod vodou, celé okolie počnúc od Skalice až po Prešporok je ako more, Boh vie, ako dlho to ešte trvať bude. Na podzim nám sobrala otavu, pást sme nemohli, bo nám zaliala pasienky, staťok stojí v maštálach a nemáme mu čo dávať žrať.

Cena dobytky klesla, poneváž je každý prinútený predávať, bo nemá čím krmíť, a tak jedna strata dopĺňa druhú.

Otavu sme zakúpili, voda nám ju sobrala a my sme museli za ňu mestu platiť, nič sa nám neodpustilo, len nás tešia, veď sa bude regulovať.

Skutky by sme už radi vydali. Stoličný hospodársky spolok sa stará o mnohé veci, a predseda by mal mať túto vec na starosti a zaujať sa nás tisíc a tisíc roľníkov, aby sa nám nielen sľubovalo, ale aj voľačo už vykonalo.

Moja mienka je, že by bolo dobre spoločnú poradu roľnícku povolať a na ministra orby sa obrátiť, by zo sľubu už sa raz skutok stal.

Roľník.

Upadok malých miest a dedín.

Poslednie sčítanie ľudu ukazuje nám, že sa malé mesta a dediny veľmi vyľudňujú. Toto znamená úpadok roľníctva a hospodárstva. Vieme,

že sila krajiny a její budúcnosť záleží na dobrém hospodárstve, na ľudoch venkovských a roľníckych. Tito vyrábajú zo zeme výživu pre všetkých ľudí. Ludnatosť krajiny pribýva, teda potrebuje viac výživných článkov, viac potravy a roľníctvo sa znižuje. Kam to povede, keď nebude mať kto obstarat potravu pre ľud, keď nebude dost roľníctva? Kto sa stará o blahobyť krajiny, o blahobyť ľudstva, o uspokojenie chudobných delníkov, tomu dľabe táto okolnosť v hlave, že sa počet obyvateľstva v malých mestách a dedinách tratiť.

Sme vystavení mnohým nebezpečenstvám politickým i hospodárskym, ale kto má prehľad o terajšom vývoji socialných otázek, vidí, že najväčšie nešťastie, ktoré sa jako černé hromonosné mračno tiahne nad nama a zvestuje pohromu, je údadok venkova a malých mest. Málo ich ešte vidí toto nešťastie, lebo málokdo sa stará o roľníctvo, o jeho blahobyť a o jeho zveladenie. Niektorí, keď to aj vidia, hovoria, že je to zjáv času, že je to prirodzený vývoj veci, keď sa zmáha priemysel, musí upadať roľníctvo, a len niektorí povedia, že nesmíme podporovať priemysel na úkor roľníctva.

Čo vlastne zapríčiňuje úpadok malých mest a venkova? Snáď že má človek v meste lepšie živobítie? Ó nie. V meste je viac chudobných, nudnejších ľudí, jako na venkove. Mestská fabrická práca je ťažšia, nezdravšia, jako práca roľnícka. Vidíme, že mnoho ľudí keď si v meste pokazilo zdravie, prišlo i o ten majetok, čo malo, ide na dedinu, do svojho rodiska, aby ich tá živila.

Skôr by sme mohli uviesť príčinou vstehovania sa ľudu z venkova to, že človek je v meste voľnejší, neväzanejší a má tam veselší život a väčšiu pohodlnosť.

Roľník pri svojom statku má mnoho práce, mnoho starosti, od svitu do mrku, ba ešte i potom musí pracovať. Delník, keď si odbaví svoju desaťhodinovú prácu, je voľný, starosti nemá na nič. Roľník je nútený pri jednom statku robiť, je k ňomu väzaný, delník ale môže hneď tu, hneď tam pracovať, není väzaný k jednému pánovi. Ďalej má v meste viac príležitosti k zábave, jeho život je veselší, roľník ten nemá na zábavu ani príležitosti, ani času. Roľník nemá pohodlia, lebo musí svoj výrobok šporiť, a radšej dopreje pohodlnosti svojmu statku, delník poneváž má vždy istý plat, čo mu vyostáva obráti to k tomu, aby si pohodliť, nemusí tak šporiť, jako roľník.

Ďalej preto túži ľud tak po meste, lebo tam má nádej na rýchlejšie a snadnejšie zlepšenie svojej existencie a na postup socialní. Toto sú asi príčiny, prečo sa ľud sťahuje do miest.

Kto sa stará o roľnícky ľud, má sa starat o to, aby mal voľnejší a pohodlnejší život, viac slobody a nesmia sa uvalovať naňho také ťarchy, veľké dáne a príražky, lebo roľník musí všetky finanční ťarchy nosiť a predseda je jeho stav nevá-

žený, opovržený. Odstránenie týchto príčin je oríšek tvrdý, ale nezbyva nič ine, jako rozbyť ho, aby budúcnosť, krajiny bola zabezpečená.

Naše chyby.

„Kam cestuješ?“ Pýtá sa na železnici jeden žid svojho spolucestovateľa, tiež žida. „Do Skalice,“ odvetí mu tento. „A čo tam?“ — „Vieš ja som cestujúci agent, idem i v Skalici volajáký gšeftík urobiť.“ „No, a včul tam jedeš, na noc gšefty robiť?“ „No, veď tam prenocujem a zajtra budem robiť gšefty.“ „Vidím, že ty tu nie si známy na tomto okolí, ja ti niečo poradím. Vieš čo, nechod ty do Skalice, tam musíš dať za noclah zlatku i večera a snídanie ta bude stať peniaze. Ja som z Holiča, poď tam so mnou, tam dostaneš u nášeho človeka, u žida, noclah za dve šesty, večera a snídanie ta tiež nebude tolko stať, jako v Skalici, v hospode, a ráno môžeš jet z vlakom do Skalice, nepomeškáš nič.“

Tento rozhovor som počul medzi dvoma židma, cestujúcima so mnou ku Skalici. Vidíme, jako dobre sa postaral ten žid z Holiča o svojho spoluverca, aby mu ušetril groš v kapse. Dobrá rada stojí peniaze.

Pozrime sa na tento príklad a pozorujme, či najdeme ho medzi kresťanmi, či poradí kresťan kresťanovi niečo takého, koľko takých pádov najdeme v našom spoločenskom živote? Veľka chyba je to pre nás, Slovákov, že jeden druhému niesme ochotní poslúžiť ničím, ani radou, že sme veľmi závistliví. Nepríjemné je človeku vyznať svoju chybu, ale my to urobme, urobme to preto, aby sme sa poznali a aby sme našu chybu napraviť mohli. Ano my sme závistliví, my nedoprajeme našemu človekovi nič. Tým viac ale prajeme našim nepriateľom, našim vycicavateľom. A táto chyba nám veľmi škodí. Škodí jako jednotlivci, tak i našemu celému společenstvu, ba celému národu. Len tejto našej chybe môžeme pripisovať, že sa na Slovensku tolko židov uhniedzilo, tolko zlatoreťazkových bruchopasnikov zabezpečilo svoju budúcnosť. My to vidíme, že naše roľa, mozole oteov našich sú už v rukach našich úžerníkov, my sme už jako otroci viazaný na výdelok židovský, lebo nemáme pôdy, nemáme majetku, ktorý je podmienkou blahobytu a budúcnosti našej, ale by túto chybu nehladel nikto napraviť, na to nemyslí, len to by rad, keby každého svojho rodáka mohol obeťou hodiť požravým napriateľom našim.

Druhá chyba naša je, že niesme úprimní, že jeden druhému nedôverujeme. Mnohý človek pracuje za dobro ľudu, oddá sa celkom jemu, ale medzi Slováka nemôže nič urobiť, lebo tito mu neveria. Táto chyba pochádza odtiaľ, že sa nachodí mnoho našich nepriateľov, ktorí sa sblížujú k našemu ľudu v rúchu ovčím, ale sú v ňútri vlei hltaví; tito zneužívajú dôveru na-

šeho ľudu, toto sú naši najväčší nepriatelia od takýchto chraň nás Pane!

Náš ľud nemiluje novoty, je príliš spokojný so svojím osudom a preto nechce kráčať s časom, veľmi zaostáva a bez pokročenia nenie budúcnosti.

Naša ďalšia chyba je i to, že keď niektorý z nás nadobudne zručnosti a vzdelania, neide s tým medzi ľud, nešíri ho, nechce ľud poučovať, nechce ho vzdelávať. Naša vzdelanosť je proti druhým národom veľmi nízka a preto sme vystavení tomu, že nás druhé národy pohltia. Vzdelávajme sa, poučujme druhých, už je k tomu najvyšší čas, aby sme niečo preukázali, aby sme mohli zastať svoje miesto.

Novovekou zbraňou sú knihy, noviny a vzdelanosť. Keď nebudeme mať zbrane, jako obstojíme v tom veľkom boji za jestvovanie a tento boj je krutý, preto vidíme naše chyby a hľadme ich napraviť, lebo hrozí nebezpečenstvo so všetkých stran.

Preto pracujme nie len za seba. Ten nevede svoje povolanie statočne, kdo len za seba pracuje, aby len sám mohol sa dobre mať: tomu patrí palma, kdo pracuje za ľud, za národ a jeho budúcnosť.

Predplácajte „Pokrok“ 2 kor. na rok!

Dopisy.

— **Skalica.** Čítal som v minulom čísle Pokroku návrh, že by sa mali reprezentanti uzniesť, oby zakázali v meste v nedeľu pálenku šenkovať. Čítali to i drubí a s tým došli do krémy, že chválili veľmi ten návrh. Chválili ho, ale predsa išli v nedeľu do krémy. Nakoľko je ten náš ľud sbsbný za tou besnicou! Vie čo by bolo dobré preňho, je o tom presvedčený, že zle robí, keď do tej krémy ide márať svojimi mozolami ľazko vyrobený groš, ale nepočúva svoje lepšie presvedčenie a robí proti ľomu. Žid sa len díval na nich a pozorne počúval a keď videl, že jako ti ľudia s vážnymi tvármi vyprávajú, že jako je to nebezpečné pre chudobného človeka, keď svoj vyrobe-

ný groš prepíše, že veru tí žebráci, čo ich včul musíme živiť, boli zväčša opileci a neporiadní ľudia, ktorí si nezaslúžia dobrodinie ľudskej a ho len zneužívajú, že z jejich mozolov zbohatli iba šenkári a že by sa mali o to starať obecní výborníci, keď takéto reci očul, hneď utekal prečítať si, čo to len stojí v tom Pokroku, keď to takto hýbe z rozumama tých ľudí, čo jakživ sa o nič nestarali, a bolo vidieť na jeho čely mráčok obávania.

Potom si dali naši hrdinovia podruhé naliať za päť. Pri tej druhej skleničke už bolo čuť aj iné reči; že vraj to nejaký pán sem prišlý písal, a že veru ani tí páni nie sú inakší, že i tí to radi majú, upiť si, že vraj oni chodia z budy k ránu tiež takí naučkaní, jako tí robotníci a že na tých sa žiadon nezastaví, aby ich pomlúval. No ale dobre, je i z toho niečo pravda, ale musíme si tak myslieť, že páni sa nemusia starať na starý vek; oni keď nebudú môcť robiť, dostanú penziu a nebudú museť ísť po žebrote. Ich živíme my i tak, i tak.

Keď si ale dali zase naliať a pomaly sa opili, už rovno mlúvili proti tomu návrhu, chválili si tú pálenku a prekliňali toho, kto by nechcel im tú maľučkú zábavu pri tej skleničke dopriať, veď že človek i tak nemá inej potechy, jako keď si môže po tom celotýždennom trhanení sa do tej krémy zaísť a potešiť sa.

Až ich žid z krémy opilých jako snop povihadzoval von, chutno sa zasmial a myslel si »z toho mračka nebude prášať. Vám keby aj zlatou trúbou trúbili, vy inakší nebudete.«

Smutný je to obraz, zarmútil som sa nad ním a vzdychel som si. »Dál by Pán Boh, aby si ten návrh povšímli skalickí reprezentanti a urobili v tejto veci nejaký poriadok, aby sa takéto obrazy viac nezjavovali.« J. D.

— **Z Holiča.** Minulý týžden dostal som dopis od mojho brata z Ameriky, kde medzi inými mi i toto píše. »Máme tu nového farára Jozefa Porubského; toho predoslého sme odtiaľto vyhнали, lebo zdieral ľud. Od sobášu bral 15 delarov od krstu 3, od pohrabu 16, ba keď išiel na cintor aj 25 dolarov si nechal zaplatiť, nech to bol i ten najchudobnejší človek. Mal peknú faru, drevo, uhlie, svetlo a každý mesiac dostá-

val 80 dolarov služby. Pre toto vyderačstvo a na kňaza neslušiaci sa život, tak sa nám zprotivil, že sme ho vyhнали.«

Ja čítajúc tieto riadky začal som rozmýšľať nad jejím obsahom až konečne som prišiel na to presvedčenie, že tí Amerikáni sú len šťastní ľudia, keď oni majú to právo s takým človekom, ktorý by chcel z jejích ľazko, s mozolami nadobudnutých grošov tučneť, poriadok urobiť.

Pozrime sa len u nás na naše Slovensko! Ako tu tú pravdu merajú. I u nas je k tomu americkému panáčkovi podobných panáčkov dost a myslíte, že im tiež tak namerajú, jako namerali tomu? No, to ste trafili! U nás dostanú takéto pánovia ešte vyznačenie, dostanú masné fary, červené páse, kanovníctvo, opátstvo, ritierske riady, zlaté kríže a k tomu podobné, tak že človek zadivený musí sa zeptať sám seba, či je ešte cnosť a pravda na svete? A hlboko, až do krve urazený, z hlbky srdeca si žalostne vzdychne: »Ó katolícká samospráva, či prídeš k nám volakedy? Či príde kráľovstvo Boží k nám?«

Jozef Vanek.

Pri potôčku, na doline...

Pri potôčku, na doline
Pase šuhaj vrané kone.
Pase, pase, popasáva,
Na dievčatko.
Holubičko
Volá, volá, povoláva.

Hej, Anička, holubička,
Krášna, rozkvitlá ružička,
Keby si ku mne len prišla,
Bych sa objal,
Bych ňa bozkal,
Ty falošná, malá ľiška.

Pri potoku, tam u stoku.
Pere dievča bielu šatku.
Pere, pere, zaperáva,
Na šuhajka,
Na junáka
Kuká, kuká, pokukáva.

Hej, Martine! kde ti kone,
U súseda v ňateline,
Keď ty budeš na mňa volať,
Pôjdem k nemu
A poviem mu,
By ti išiel kone zajat.

Prešporok.

Franta.

BESEDNICA.

Pri „Povalence.“

V jednej malej izbičke pri chýrnej »Povalence« po dobrej večeri bere sa rodina, chytajúce a potrasajúce prázdny džbán, na nočný opočinok.

»Zatápená robota, keď je vám ten džbán celkom prázdny,« pomyslia si dvaja odrastlí synovia a v tej nádeji že otec, či matka ešte pred lahnutím priniesie vody a že sa potom napijú do Božej vôle, vylezú na pec a oddajú svoju dušu i telo — nie do ochrany Božej — ale do mäkkého náručia sladkého sna.

Zo spánku a sladkého sna ale neni nič. Smad zobudí Jožku. Tento, aby si ho zahnal, sleze z pece (lebo ten džbán za ním veru nepoleže) ale »sakre« lietajú z úst jeho, že tí rodičia si nič nedomyšlia, ani to, že by sa mala voda na noc pripraviť a s tým sa vyskriabal zase na pec, čakajúce lepšej chvílky. — Toto všetko ale len po tichu robil, aby sa spiaci o jeho nehode nedozvedeli.

Za chvíľku prebudí sa Miša a zliezol z pece s tým úmyslom, s ktorým pred tým Jožka. Chudák, ale i ten sa musel len po tiehúčky zpät vrátiť na pec; tá istá nehoda sa stala i jemu.

Otcovi, ktorý ešte nespál sa tá vec veľmi zalúbila a chejúce si trochu zažartovať urobil, jakoby sa práve prebudil a zavolať:

— »Jožko, podaj mi vody mám jakýsi smad!«

— »Ej čo budete ešte v noci píť? — odpovie Jožko a urobil jako by ho tá vec nezaujímala.

— »Teda ty mi podaj Mišo!«

— »Ale, veď je džbán prázdny, mali ste si priniesť, keď ste chceli píť.«

— »Teda bežte niektorý priniesť.«

Na to chlapeci len zachrápali, jako by to už ani nepočuli.

Starý sliezol z postele, vzial džbán a napil sa pri studienke, priniesol i starej, ale len toľko, čo sama mohla vypíť, položil džbán pod stól, ľahol si a pokojne usnul.

Miša o chvíľku, mysliac, že už všetci spia ide z pece dole. Chytí džbán, priloží k ústam, ale v tom zmizla jeho veselosť. Bol jako oparený. Nemyslel si že otec s ním taký žart urobí, že neprinesie i pre nich vody. Tešil sa ale tomu, že je tma, že nikto nevidí jeho tvár. Ide nazpäť, odkiaľ zišiel.

— »Napil sas Mišo?« pýta sa ho Jožka,

— »Napil.«

— »Nemohol si aj mne podať?«

— »Kdo vedel, že i ty si smadný?«

— »A je tam ešte?«

— »Je.«

— »No škoda žeš' mi nepodať; nemusel by som ísť dolu i ja.« Toto hovoril a zišiel dolu. Priložiac džbán k ústam, ani nevedel z razu čo má myslieť, či sa on klame, a či ho iní klamú.

V rozpakoch nevedel či má džbán udreť o zem, alebo Mišovi ísť vybúchať, že ho tak nemilosrdne oklamal, ale predsa zmúdreľ a chopil sa k studni i so džbánom a aby sa predsa pomstil na Mišovi, nepriniesol ani on vody domov. Miša nedóveroval veľmi tomu, žeby Jožka priniesol vody, ale keď ho smad prevelice trapil, predsa išiel oprobovať, či Joža priniesol. Rozlobený nad toľkými nehodami, chytil Miša džbán, išiel na studňu, napil sa vody a pác so džbánom o kameň. »Ty mňa — vraj — viac nebudeš prevádzať.«

Škoda bola toho džbána, ale rodina ho veľmi nepotrebovala, lebo mali studňu, skalickú chýrnu »Povalenku,« vzdialenú odo dverí cele na sedem krokov.

Myšlienky.

Jestli nám spravdnosť neukáže, čo máme robiť, tak predsa nám ukáže to, čoho sa máme vystríhať a od čoho máme upustiť.

Ktosi pýtal sa jedného drába: »Odkiaľ to vieš, že je Boh?« tento odpovedal: »potrebujesť fakulu, aby si videl východ slneca?«

KUPUJTE V POTRAVNOM SPOLKU!

Do Svätajanského okresu!

Dr. Pavel Blaho, krajinský vyslanec bude držať účtujúcu reč v nedeľu 28. t. m. a sice ráno o 8. hodinách v Búr. Sv. Juri a popoludni o 5. hodine v Kuklove.

Noviny z celého sveta.

— **Katastrofa parnej lodi na rieke Néve.** Z Petrohradu oznamujú: Z jedného breha na druhý plávajúca parná loď „Archengelsk“ v noci dostala sa medzi tabule ľadu, ktoré ju veľmi poškodili; tak, že porúchaná počala tonúť. Na lodi bolo asi 60 ľudí, zväčša delníkov. Z pomedzi týchto sa podarilo ochranným lodiam len 15 osôb ochrániť, lebo tma, vietor, sneh a hučanie rieky im v tom prekážali. Posiaľ len dve mŕtvolky vylovili z rieky.

— **Sňah.** Vo Švajčiarsku a v Tyrolsku je tak mnoho sňahu, že niektoré osady sú od akýchkoľvek premávok odlúčené. V osade Hinterriss panuje hlad, lebo sa tam nijako potrava nemôže priviesť.

— **V Egypte** tiež už štrajkujú železničiar a prepádajú voze, ktoré vozia potravu do mest, chcú ju nahradiť železničnú dopravu.

— **Výbuch v továrni** V Moskve, v továrni Palmovej vybuchol plyn, následkom čoho sa chytila továrna. Zase padlo viac obetí následkom neopatrného zachádzania z plynom.

— **Panovník v Prahe.** Už od 16. t. m. sa panovník zabáva v Prahe. Navštevuje z dejín pamätne miesta. V meste panuje samý slávnostný pohyb.

— **Neopatrný strelec.** V Mostu jeden 14-ročný študent skúmal od kamaráda vypožičaný flóbert a hral sa s ním, ale nevedel, že je nabitý. Zrazu pustí kohútik a rana vpálila chlapcovi do čela. Je ťažko ranený.

— **V Rusku panuje pokoj,** len prední politikovia veľkú bojujú; ktorý za právo ľudu, ktorý za utlačenie ho. Čakajú rozpustenie dумы.

— **Pohrň bez kňaza.** V novej dobe začali pochovávať i bez kňazov. Nad mŕtvolou sa pomodlia, niekto drží reč a s tým ju pochovávajú bez všetkých ceremonií. V útorok pochovávali tak v Belehrade jednu mŕtvolu.

— **Dieťa na železnici.** V jednom zo Zomboru do Szabadky idúcim vozni našli konduktori asi 3-dňové dieťa samotné. Dieťa spalo a len keď ho vyniesli z vozňa von, dalo sa do plaču. Po nevernej matke pátrajú, o otca sa nestarajú.

— **Železnica podpaláč.** Jedon pri Považskej Bystrici jachajúci vlak zapálil jednu slamenú strechu, od ktorej sehorol celý rad domov. Bol vietor a iskry od vlaku ďaleko lietaly a tak zapálily strechu.

— **V Pätkostoloch** už pár mesiacov boli falšované peniaze, 10 a 50 korunníky v obeh. Pátranie polície viedlo do litografickej dielne Ottu Hochreina. Tento prv všetko tajil, ale keď našli u neho tiež falšované bankovky, zastrešil sa.

— **Veľká defraudácia.** Z Viedne oznamujú, že zastupiteľa viacerých rakúskych a nemeckých firiem Ludvika Friedländera, ktorý je tureckým poddaným, zatkli a odviedli ho do väzenia súdnej stolice. Friedländer inkasoval peniaze a potom ich obrátil na vlastné ciele. Zastupované firmy škodil asi o 110.000 korún.

— **Nešťastne pochodili turisti.** Z Weesenu (Sasko) oznamujú, že dvaja z Zürichu pochádzajúci turisti, merník Ernest Kaschera a technik Otto Hegertex urobili výlet na vrch Speer, ktorý je 1966 metrov vysoký, v tom ale s jedného vysokého brala oba sa srútili do hĺbky. Mŕtvolky dvoch nešťastných turistov našli.

— **Vražda v Budapešti.** V noci zo soboty na nedeľu, jedna z opitých robotníkov pozostávajúca spoločnosť na Szegényháztére napadla a zavraždila jedného privátneho úradníka. O pár minút neskôr tá istá spoločnosť na roku Huszáruľice dopíchala jedného hlavného úradníka Obchodnej banky.

**Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CIKORKU.**

Drobné zprávy.

† **Smrť.** Dňa 24. apríla 1907 zomrel po dlhšej a trápnej nemoci v 56. roku života svojho Karol Borsuk, evanj. farár bzinský, predseda kresťanského spolku, úd spravujúcej rady Lud. Banky v N. Meste n. V. atď. Boh poteš zarmútenú rodinu a zosnulému daj ľahké odpočinutie!

† **Smrť.** Dňa 22. apríla odprevadili sme do matky zeme veľ. pána Michala Tomečka farára doječanského, ktorý po dlhšej trápnej chorobe v 51. roku veku svojho po 25 ročnom kňazskom účinkovaní v Pánu zosnul. Nebol bol charakterný a horlivý kňaz, nezlomný Slováč, opravdový priateľ ľudu. Nebalil za vyznamenámi, nie za hodnosťami a masnými hrncami, ale bol vzorom najpríkladnejšieho slovenského kňaza. Účasť pri pohrabe bola veľkolepá a keď v chráme doječanskom Ján Donoval, smolinský farár, výtečný rečník a spisovateľ, odobral sa od nášho vrole milovaného spolubrata, horko zaplakal celý zástup, ktorý v ňom najlepšieho otca, radeu a vodeu bol utratil. Pracoval literárne, pracoval na poli sociálnom i politickom. Odobral sa náš najlepší priateľ a brat, my sme stáli pri jeho rakve i s jeho staručkou 80-ročnou mamičkou, ktorá v nebohom všetko svoje najdrahšie utratila. S jej slzami padaly slzy tisíce veriacich, plakalo celé prítomné kňazstvo, plakali vodeovia ľudu slovenského z okresu senického, bo všetci cítili tu stratu, ktorá ich potkala. Pán Boh dopraj smutným doječanom zase takého dobrého vodeu, pastiera a priateľa ľudu slovenského, jak bol zosnulý. Jemu udel ale ľahký odpočinok.

— **Dojč.** Administrátorom doječanskej fary stal sa Štefan Bírándík, kaplán holičský.

— **Skalický potravný spolok** mieni na Predmestí urobiť filiálku na dome zosnulej pani Zemankovej. V páde by tento dom nemohol zakúpiť, mieni niektorý iný dom k tomuto cieľu odkúpiť.

Hospodárstvo.

— **Škodeovia ovocného stromu.** V posledných dvoch rokoch nám húsenice tolko škody urobily na ovocných stromoch, že ich niektoré skoro zničily. Proti tomuto sa ovocinári všemožne ratujú, ale jejich ratovanie nemôže byť s dobrým výsledkom, keď nepoznajú tých škodcov, čo hrozia i toho roku naším ovocným stromom.

Je tých škodcov ohromné množstvo, ktorí sa na ovocných stromoch odjavujú a čakajú len jara, aby svoje záhubné dielo započat mohli.

Zpomedzi všetkých upozorňujeme zvlášte na štyroch najnebezpečnejších škodcov, ktorých možno ešte behom mesiaca apríla vyhubiť, bez veľkého namáhania, proti ktorým by bola obrana neskôr veľmi obtížna a zdĺhavá.

Títo sú.

1. Belásek ovocný.
2. Zlatorítka.
3. Behyňa veľkohlava.
4. Prsténik.

Belásek ovocný a zlatorítka vyliahly sa z vajčiek ešte v lani a jako docela malé húsenky respávajú zimu.

Pozrime len na naše ovocné stromy, zvlášte ale na slivky (trnky) jak mnoho hniezd týchto škodcov nachádza sa po korune stromu. Každý zdánlive suchý, bezvýznamný, skrútený lístok skýva v sobe na sto nepatrných húseniek, ktoré sa ani nezdať byť živé, ale skoro na jaro, sotva stromy opuknú, vylezú z hniezda a ožirajú stromy do hora, sťahujú sa z ratolesti na ratolet.

Proto každý ešte v pravom čase nech tieto suché lístky sostrihá, a spáli, usporý s tým pracu, obráni si stromy a ovocé a môže mať nádej na dobré ovocie.

Veľkým škodcom ovocného stromu je ďalej bekýňa veľkohlavá. Samička klade vajčeka na kôru stromov ovocných, na plotoch atď. Z týchto sa na jaro vyliahnu malé húsenky oškľivé, chlpaté, s nápadne veľkou hlavou a nesmierne pažravé, ktoré narastú až na 7 cm. dlžky.

Tietú húsenku ožierajú stromy v pravém smyslu slova do hola, sťahujú sa zo stromu na strom. Zdržujú sa po hromade najviac na rozpukanej kôry stromu.

Vajčeka sú uložené na kmene stromu, alebo na tlstých haluzách a sú prikryté žltouhnedou plstou a podobajú sa malým hubke. Vajčeka sú veľmi tvrdé a je ich treba soškriabať a spáliť.

Konečne štvrtý škodca, ktorý sa v niektorých rokoch a bezpochyby i toho roku v obrovskom množstve dostaví, je prstennik. Motýľ klade vajčeka v podobe prstenka na tenkých ratolestiach stromu. Je síce treba dobre naevičené oko, aby každý tento prstenek uhládlo. Teraz je najvyhodnejšia doba, ale najvyšší čas ku oberaniu týchto prstencov, ktoré sa majú spáliť. Jako už bolo smieneno, je už najvyšší čas k očisťovaniu stromu, lebo keď sa húsenky vyliahnu a rozlezú z hniezd, je ničenie namáhané, zdĺhavé, lebo potom treba húsenky po jednej oberať a zabíjať lebo páliť.

— **Drahá skúsenosť.** Na mnohých miestach pozorujú, že oziminy z cudzej raži vyhynuly a

Staviteľská kancelária **M. M. HARMINCA** v Budapešti IV., Papnövelde-u. 10.

hľadá do stálej práce viacerých murárskych pomocníkov, v páde že sa s jedného miesta viac ako 20 murárov hlási, príde pre nich, zaplatí cestovné útraty. — **Taktiež vezme za učňov viac chlapcov, 15-ročných na 3 roky, 17—20-ročných na 2 roky, vyše 20-ročných na 1 a pol roka.** Prihlásiť sa možno hneď.

eziminy z domáceho semena zimu a pohromy prestály. Je to dávna skúsenosť, že v našich poliach nehodí sa každá obilina, bár by ju veľmi vychvalovali. Prv nežby sme sa cudzieho semena chytili, máme vyskúmať, či nové semeno bude môcť v našom poli rásť, a či je opravdu lepší, či snese naše podnebie a nepohody.

UPOZORNENIE!! P. T. Hospodári, ktorí sa chcete umelé hnojivá, prihláste sa v sk. potravnom spolku.

OZNAMY.

Oznamujem et. obecnstvu, že som prevzal jednatelstvo „Národnej ľudovej assekurácie“. Assekurovať sa môže každý človek, počnúc od 20. roku až po 60; starší sa nepríjmu. Stanovy sa každému napred prečítajú. Prihlásiť sa možno kedykoľvek u Jozefa Vanek, krajčírka a jednatela v Holiči, č. 87.

První moravská ROLNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVÁ

na soustředěna hnojiva a lučebniny v Přerově. doporučuje ku hnojení na jaře za zvlášť výhodných cen

Pro nižiny a urodnější půdy:

K ječmenu:

- SDI Superfosfát draselnatý,
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný,
- KI 40-procentní sůl draselnatou.

Pro hornaté kraje:

- SA Superfosfát čpavkový neb
- KMR Kostní moučku rozloženou.

K řepě (cukrovec)

- SAI Superfosfát čpavkový a
- KI 40-proc. sůl draselnatou neb
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostná s přidáním
- Chilského ledku, síranu čpavkového,
- neb dusíku vápenatého.

K ovsu a zemákům:

- SA Superfosfát čpavkový neb
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný s přidáním
- buď dusíku vápenatého neb
- síranu čpavkového.

K jeteli a lukám

- SD Superfosfát draselnatý neb
- SF Sádro superfosfátovou neb
- Tomasovu strusku s káinitem.

Podporujte závod rolnický!

Pro nižiny a hornaté kraje:

Pro nižiny a hornaté kraje:

UPOZORNĚNÍ! V zájmu pánů rolníků radíme, by se dříve přesvědčili o cenách a podmínkách u rolnické ryze české továrny na umělé hnojiva v Přerově, než koupí.

Sklad pre Skalici a okolie má „Potravný Spolok“ v Skalici.

Genniky zdarma
TELEFON
Pouze za hotové
číslo 816

Největší česká
tovární výroba
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ
NA MORAVĚ
JOSEF LIDL V BRNĚ

zelný trh číslo 11
Přísežný znalec c k zem soudu v Brně.

VLASTNÍ VÝROBA TAHAČÍCH HARMONIK
všech druhů
Jednoradové, 2rad 3rad a chromatické harmoniky
z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce.
Ceny velmi mírné Sta připsů uznat a díků

14-50

Slovenská knížnica

nemala by chýbať v žiadnom dome.

V prvom zväzku práve vyšla:
Reštaurácia, krásny opis staro-
dávnych ženšských volieb.
Pre ďalšie zväzky vybrali sme nasledu-
júce krásne knihy:

- 1.) Tri rozprávky od J. Čajáka.
- 2.) Nové besednice od Tajovského.
- 3.) Dejiny národa slovenského.

Adresa:
Vydavateľstvo Slovenskej knižnice
(F. VOTRUBA.)
BUDAPEST VIII Rákoczy-tér 3.

Každý rok
4 knihy
spolu za: **2^k 40^h**

Kto chce predať zemiaky (erteple) pre ošpané, nech sa hlási v mliekarni.

Dom pozostávajúci z jednej izby, kuchyne, komore, maštale, dvora, zahrady, novej stodole (všetko pod škrydlicou) a veľkého humna má na predaj **Pavel a Alžbeta Slačik** v Holiči, Kopčanská ul. č. 126.

D. Sensel.

Strojová výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodvábného pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najľavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonalá výroba.

Stavebné vápno 100 kg. za 1 zl. vždy k dostaniu u **R Detony**, Jezovítska ul. 439.

Sviece kostolné

všetkých druhov

**voskové a polovoskové
sviečky**

stolné stearinové a parafinové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodava najľavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis. a král. dvornia továrň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Král. České.

Založeno roku 1816.

12-52

Pre dôstojne farné úrady zvlášťne i avne ceny!

Solídna česká kresťanská firma.

OZNAM.

Oznamujem et. obecnstvu, jak domácemu, takji prespolnému, že som prevzal od nového roku veľkú hospodu

„K UHORSKEJ KORUNE“

v Holiči, na rynku do prenajmu. Budem sa usilovať, čo najsvedomitejšie obslúžiť pp. hostov dobrými a čerstvými nápojmi a jedlami. — Taktiež čisté maštale a dvor.

Lievové nápoje sú lacné, 1 liter rumu 1 kor., 1 liter červeného vína von z domu 60 hal.

Odporúčajúce sa do priazne et. obecnstva, o hojnú návštevu prosí

Michal Červenka, hostinský v Holiči.

SUKNE

polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
gri-etové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
satenové . . . po 93 kr. a výše.
kan-fasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokirkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v Jimramové,
(MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.

Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský yn.

ČISTÁ OVČÍ VLNA

OCHRANNÁ ZNÁMKA

zasílatelský dům

suken

a modních látek pro

— pány i dámy —

v Humpoleci

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vracení. Zásilky přes 20 korun vyplacené.

Ján Novomestský,

mechanik v Holiči

odporúča et. obecnstvu svojí hojne zásobený sklad šiech strojov, biciklov aj hospodárskych strojov; zároveň upozorňuje, že prijíma všetky reparaatúry do jeho oboru — siahajúce.

